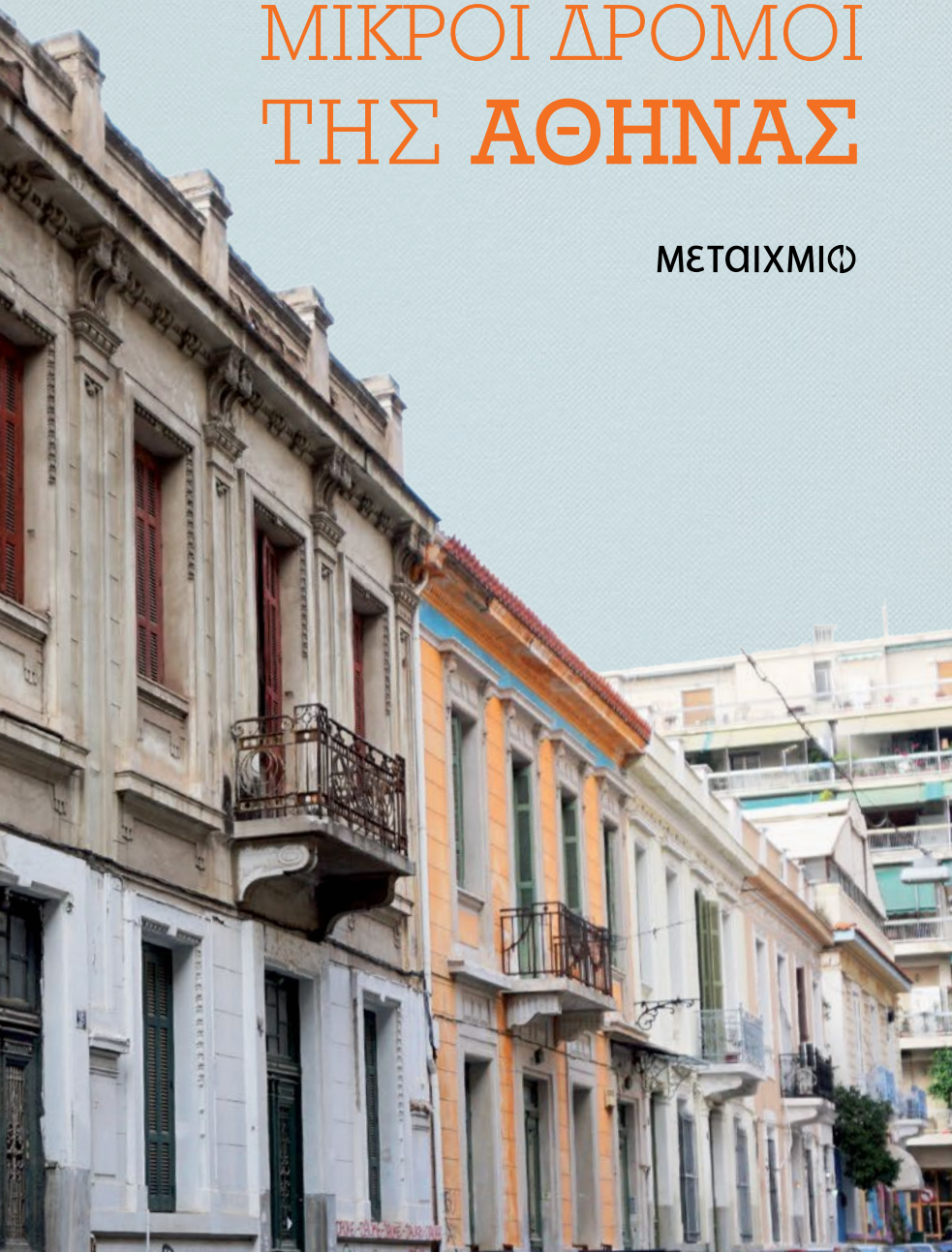

Νίκος Βατόπουλος
ΜΙΚΡΟΙ ΔΡΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	9
Απρόσμενες συναντήσεις σε έναν δρόμο των Κάτω Πατησίων	13
Ένα παλάτσο με χτισμένη πόρτα στην οδό Δεληγιώργη.....	19
Ο «μέγας» μικρόκοσμος της οδού Πετράκη.....	25
Τα πλατάνια της οδού Μιλτιάδου.....	31
Από την Κολοκοτρώνη στην οδό Πρωτογένους	35
Το βλέμμα ενός Αθηναίου σκύλου σε έναν ήσυχο δρόμο.....	41
Πίσω από το Στάδιο ως την πλατεία Βαρνάβα	45
Η γέρικη συκιά της οδού Χαρβούρη	51
Στην οδό Μαργαρίτη 3, τα λείψανα των παλαιών συνοικιών	55
Σπαράγματα παλιάς ζωής στην οδό Αιθαλίδου.....	59
Ιστορίες μικρής κλίμακας στα δρομάκια του Μετσ	65
Η δεκαετία του 1930 σε ένα διώροφο στου Μακρυγιάννη.....	71
Το σπίτι πίσω από τις φυλλωσιές στην Καλλιθέα	75
Χερουβείμ και άμπελοι στην οδό Ζαχαρίτσα.....	81
Το σπίτι στην οδό Φαλήρου που κοιτάζει τον ουρανό	87
Ο θυρεός του 1926 στα Κάτω Πετράλωνα.....	91
Η μικρή οδός Φαίδρας, στο Θησείο.....	95
Ανώνυμες ιστορίες της οδού Βάκχου.....	101
Οι θαμμένες ιστορίες στους δρόμους πίσω από το Γκάζι.....	105
Τα αστικά ερείπια του Κεραμεικού.....	109
Οι δίδυμες πόρτες στα στενά του Ρουφ.....	115
Μικροί δρόμοι και σιωπηλά σπίτια στον Βοτανικό	119
Η ποίηση στους δρόμους της Ακαδημίας Πλάτωνος	125

Ιστορίες μοναχικών σπιτιών στα στενά των Σεπολίων	131
Το δρομάκια γύρω από τον Άγιο Παύλο	135
Το τούβλινο σπίτι και το περιβόλι της οδού Παρασκευοπούλου..	141
Το περιδέραιο της οδού Ρεμούνδου	145
Το σπίτι με τα βρύα, Αιγέως και Περγάμου γωνία.....	149
Το σπίτι με τις ξεχασμένες επάλξεις στην οδό Εφέσου	155
Η ταπεινή και ευγενής οδός Μερσίνης	161
Αστική ποίηση στο Μεταξουργείο, Αλκίππου και Κοδράτου.....	167
Τα νεοκλασικά σπίτια της οδού Ταρέλλα	171
Ένα σπίτι χωρίς γείτονες στην οδό Καλλέργη	175
Η αστική πάχνη της οδού Χορμοβίτου	181
Σπίτια του Μεσοπολέμου στην Ιακωβίδου και την Ηλία Ζερβού..	185
Ένα σπίτι, ένας κόσμος στην οδό Πολυτεχνείου.....	191
Σπίτια της Κυψέλης στη σκιά του Αγίου Γεωργίου	195
Το παλιό σχολείο με τον μεγάλο φίκο στην οδό Κύπρου.....	201
Ο αθηναϊκός Μεσολόλεμος στα στενά του Γκύζη	205
Οι αφανείς διπλοκατοικίες μιας άλλοτε «μοντέρνας» Αθήνας ...	209
Στα ίχνη του Ράντου Αριόν, του «ποιητή» της ελάσσονος Αθήνας	215
Η φωτισμένη είσοδος της οδού Πτολεμαίων.....	219
Η αύρα της οδού Σεμιτέλου	223

Απρόσμενες συναντήσεις σε έναν δρόμο των Κάτω Πατησίων

Ανάμεσα στη Λιοσίων και την Αχαρνών, κάτω από τον σταθμό των Κάτω Πατησίων, ο μοναχικός διαβάτης αναζητεί ένα εύρημα. Είναι φορές που τα μέτωπα των κοινών πολυκατοικιών, ασφυκτικά, μονότονα, σχεδόν πληκτικά, γεννούν ριπές απογοήτευσης. Κατακλύζει η αίσθηση της ομοιομορφίας, αλλά, να, που σκόρπια ξέφωτα, χαραμάδες που απαλύνουν αυτήν την εντύπωση της αρχιτεκτονικής ανίας, ή εκείνου του ακόμα πιο έντονου αισθήματος δυσφορίας και βύθισης, προκαλούν σπίθες ενθουσιασμού.

Θα ήταν δύσκολο να μεταδώσω την εντύπωση μπροστά σε κρυμμένους κήπους και δροσερές αυλές σε εκείνα τα στενά που τα ξέρουν μόνο οι περίοικοι. Ξεχώριζαν σαν πράσινες τούφες, πίσω από παλιούς μαντρότοιχους, ανάμεσα σε εξώροφες πολυκατοικίες, που είχαν ήδη κακογεράσει, και μέσα σε εκείνη την πυκνή πρασινάδα, που περισσότερο τη φανταζόμουν παρά την έβλεπα στην ολότητά της, σκεφτόμουν τα γυμνά πόδια με το λάστιχο στο χέρι, τα πουλιά που είχαν σπίτια στους κλώνους και εκείνη την αθεράπευτη έλξη για το βρεγμένο χώμα.

3

STB

↑

Ήταν πριν αρχίσουν οι πολλές βροχές, η γη ήταν διψασμένη, και εκεί όπου έτρεχε νερό μαζεύονταν μέλισσες και ο αέρας ερχόταν μυρωμένος με άρωμα γονιμότητας.

Είχα ακούσει ιστορίες για τα στενά πάνω από τη Λιοσίων. Για εκείνους τους δρόμους που με ονόματα όπως Περβάνογλου, Ζορμπά, Κριτοβουλίδου, Ορλάνδου, Καπιδάκη ή Χαιρέτη, σχημάτιζαν μαιάνδρους, και κάτω από την κοίτη τους, σκεπασμένη από στρώσεις οικογενειακών αφηγήσεων, ένιωθε κανείς ακόμη τον παλμό της γειτονιάς.

Σε έναν από αυτούς, που φέρει το όνομα του Καπετάν Λαχανά (ήρωα της Επανάστασης από τη Σάμο) σταμάτησα να περιεργαστώ ένα μικρό σπίτι. Ίσως και να το προσπερνούσα αν δεν είχα παρατηρήσει εγκαίρως την εξώθυρα. Είχα μπροστά μου ένα σπιτάκι του Μεσοπολέμου, στον αριθμό 3 της Καπετάν Λαχανά, με το κλασικό αρτιφισιέλ, με τα κεραμίδια του και με εκείνη τη συγκινητική απλότητα, που βρίσκει κανείς στις γειτονιές.

Το βλέμμα μου είχε αποσπάσει η μικρή ξύλινη εξώθυρα. Ήταν βαμμένη σε εκείνο το ξεθωριασμένο πράσινο, που έχει μέσα και λευκό και ίσως και κίτρινο, αλλά έδινε την εντύπωση του φιστικιού έτσι όπως προβάλλει από μέσα ο καρπός. Ήταν μια πόρτα με προσωπικότητα, γεωμετρημένη όχι τυχαία, και καθώς την παρατηρούσα, μου ήρθε, αναπάντεχα, η γεύση αγγλικής εξοχής. Δεν περίμενα να έχω αυτόν τον συνειρμό στην οδό Καπετάν Λαχανά των Κάτω Πατησίων, αλλά να, που, μία πόρτα, με εμφανή καταγωγή από το κίνημα της Arts and Crafts, μου αποκάλυπτε στα βάθη της γειτονιάς, την πανσπερμία της Αθήνας.

Θα έπρεπε να γραφτεί μια ωδή για τους άσημους δρόμους της Αθήνας.

Στην οθόνη του νου, πέρασαν βιαστικά όλες εκείνες οι εξώπορτες στους άσημους δρόμους, σε γειτονιές που άλλαξαν όψη, σε σπίτια που έμειναν, αν έμειναν, μια μικρή μαυρόασπρη φωτογραφία.

Αυτή εδώ η πόρτα στην Καπετάν Λαχανά, που απέκλινε με αυτοπεποίθηση από τον αθηναϊκό κανόνα, έδειχνε τον δρόμο της αστείρευτης ποικιλίας που κατέκλυζε ως τουλάχιστον το 1970 την αθηναϊκή συνοικία. Σε αντίθεση με την ομοιομορφία του τώρα, η γειτονιά του χθες είχε απελευθερώσει το προσωπικό γούστο κάθε ιδιοκτήτη.

Το σπίτι στην οδό Καπετάν Λαχανά είχε αποκαλύψει έναν κόσμο. Ήταν ένα μικρό άστρο στον αθηναϊκό γαλαξία, με την πόρτα του σχεδιασμένη με οριζόντιους και κάθετους φεγγίτες, σαν μια σελίδα από την ευρωπαϊκή ιστορία του γούστου στο ημίφως μιας αθηναϊκής συνοικίας.

Αν υπήρχε ένας τρόπος να ξαναδεί κανείς την Αθήνα, θα μπορούσε να αρχίσει από τα λιγότερο προφανή.

8 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2018

ISBN:978-618-03-1843-2

9 786180 318432

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. 81843